T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 2 Kasım 2026
Sayı: 1577

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 52497

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir URALOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ulaş KARASU
Sivas Milletvekili

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM), havacılık sektöründe eğitim, sınav, sertifikasyon, lisanslama, yetkilendirme ve denetim süreçlerinin dijitalleştirilmesi amacıyla Kurumsal Dönüşüm Modeli'ni (KDM) hayata geçirmiş; KDM-ERP ve KDM-ORG sistemlerini kurumun dijital dönüşüm çalışmalarının önemli bileşenleri olarak kamuoyuna tanıtmıştır.

SHGM'nin resmi internet sitesinde 24 Kasım 2025 tarihinde yayımlanan KDM-ORG sunumunda, sistemin Türk sivil havacılığında eğitim ve lisanslama alanındaki denetleme ve düzenleme faaliyetlerini veriye dayalı olarak yürütmeye yönelik bir yazılım platformu olduğu belirtilmiştir. Ayrıca SHGM'nin yayımladığı GM-2025/1 sayılı genelgede Kurumsal Dönüşüm Modeli, "Genel Müdürlükçe oluşturulan" model olarak tanımlanmıştır.

Bununla birlikte, AirportHaber'de yayımlanan bir haberde, Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRKPATENT) kayıtlarına dayandırılarak, "Kendi Kendine İyileştirebilen, Adaptif ve Ölçüye Dayalı Eğitim Sertifikalandırma Modeli" başlıklı model için SHGM Genel Müdürü Kemal Yüksek adına başvuru yapıldığı ve başvurunun 21 Temmuz 2023 tarihinde tescil edildiği ileri sürülmüştür. Haberde başvuru tarihi 10 Mart 2022 olarak belirtilmiş; başvurunun EL-MAS AR-GE Danışmanlık Limited Şirketi aracılığıyla gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Kamu personelinin emeği, kurumun teknik altyapısı, bütçesi, verileri ve diğer imkanları kullanılarak geliştirildiği tespit edilebilecek bir modelin fikri mülkiyet haklarının kime ait olduğu; kamu kurumunun kullanım hakkının süresi, kapsamı ve mali koşulları; gelecekte doğabilecek lisans veya başka ödeme yükümlülükleri bakımından şeffaflık sağlanmalıdır.

SHGM, 10 Mart 2026 tarihli basın açıklamasında KDM-ERP ve KDM-ORG sistemlerinin işleyişine ilişkin iddialara yanıt vermiş, dijital dönüşüm çalışmalarının sonuçlarını açıklamıştır. Ancak bu açıklamada, kamuoyuna yansıyan faydalı model başvurusunun neden kurum yerine gerçek kişi adına yapıldığına ve SHGM ile hak sahibi arasındaki hukuki ilişkiye ilişkin doğrudan bir açıklama bulunmamaktadır. KDM-ORG'un eğitim, sınav ve sertifikasyon süreçlerinde kullanılması ve sistemin havacılık sektöründe yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar da dikkate alındığında, konunun yalnızca teknik bir yazılım projesi olarak değerlendirilmesi yeterli değildir. Kamu hizmetlerinin yürütülmesinde kullanılan sistemlerin fikri mülkiyet statüsünün, kamu yararının ve kurumsal devamlılığın güvence altına alınması gerekmektedir. Bu çerçevede, kamuoyuna yansıyan iddiaların doğruluğunun araştırılması, ilgili belgelerin incelenmesi ve kamu kaynaklarının korunması amacıyla aşağıdaki soruların cevaplandırılması gerekmektedir.

1. SHGM Genel Müdürü Kemal Yüksek adına, "Kendi Kendine İyileştirebilen, Adaptif ve Ölçüye Dayalı Eğitim Sertifikalandırma Modeli" başlığıyla faydalı model başvurusu yapıldığı ve başvurunun tescil edildiği doğru mudur? TÜRKPATENT kayıtlarına göre başvurunun ve tescilin güncel hukuki durumu nedir?
2. SHGM tarafından kurumsal bir dijital dönüşüm projesi olarak tanıtılan KDM/KDM-ORG ile söz konusu faydalı model arasındaki teknik ve hukuki ilişki nedir? Faydalı

model, KDM-ORG'un tamamını mı, sistemin belirli teknik unsurlarını mı, yoksa eğitim ve sertifikalandırma yöntemine ilişkin daha sınırlı bir çözümü mü kapsamaktadır?

3. Söz konusu faydalı modelin geliştirilmesi sürecinde SHGM personelinin mesaisi, teknik bilgi birikimi, yazılım ve donanım altyapısı, sunucuları, verileri, bütçesi veya diğer kamu kaynaklarından yararlanılmış mıdır? Yararlanılmışsa hangi kaynaklar, hangi tarihler arasında ve hangi kapsamda kullanılmıştır?
4. Faydalı modelin Kemal Yüksek adına başvurulması ve tescil edilmesi sürecinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından izin, olur veya onay alınmış mıdır? SHGM Hukuk Müşavirliğinin, ilgili birimlerin ya da Bakanlık hukuk birimlerinin görüşüne başvurulmuş mudur? Başvurulmuşsa görüşlerin sonucu nedir?
5. Söz konusu faydalı modelin gerçek kişi adına tescil edilmesinin hukuki gerekçesi nedir? Modelin SHGM'nin kurumsal projesi kapsamında geliştirildiği kabul ediliyorsa sınai mülkiyet hakkının kuruma devredilmesi veya kurum adına başvuruda bulunulması seçenekleri değerlendirilmiş midir?
6. Faydalı model başvurusunun hazırlanması ve takibi sürecinde EL-MAS AR-GE Danışmanlık Limited Şirketi veya başka bir gerçek ya da tüzel kişi görevlendirilmiş midir? Görevlendirme kim tarafından, hangi tarihte ve hangi hukuki ya da idari işleme dayanılarak yapılmıştır? Bu hizmetler karşılığında ödeme gerçekleştirilmiş midir? Gerçekleştirilmişse ödeme tutarı ve kaynağı nedir?
7. Faydalı model başvurusunun tarifname, istemler, teknik belgeler ve diğer başvuru evrakı kimler tarafından hazırlanmıştır? Başvuruya ilişkin belgelerin hazırlanması için kamu kaynakları kullanılmış mıdır?
8. SHGM ile Kemal Yüksek arasında söz konusu faydalı modelin kullanımı, lisanslanması, devri veya bedelsiz kullanımına ilişkin herhangi bir sözleşme, protokol ya da yazılı mutabakat bulunmakta mıdır? Varsa sözleşmenin süresi, kapsamı ve mali koşulları nelerdir? Gizlilik veya kişisel veri gerekçesiyle açıklanamayacak kısımlar saklı kalmak üzere, kamu kurumunun kullanım hakkını belirleyen hukuki düzenlemenin içeriği nedir?
9. SHGM'nin KDM/KDM-ORG sistemini kullanması, geliştirmesi, güncellemesi veya başka kurumlara ve ülkelere sunması nedeniyle Kemal Yüksek'e ya da başka bir gerçek veya tüzel kişiye lisans bedeli, telif, kullanım ücreti, gelir payı veya başka bir ad altında ödeme yapılması söz konusu mudur? Bugüne kadar bu kapsamda herhangi bir ödeme yapılmış mıdır? Yapılmışsa tutarı, tarihi ve bütçe kaynağı nedir?
10. Kemal Yüksek'in SHGM Genel Müdürlüğü görevinden ayrılması veya görev değişikliği yaşanması durumunda, kurumun KDM/KDM-ORG sistemini kesintisiz biçimde kullanmaya, geliştirmeye ve işletmeye devam etmesini sağlayan hukuki ve teknik güvenceler nelerdir? Sistemin kaynak kodları, teknik dokümantasyonu ve işletim yetkisi bakımından kurumsal devamlılık nasıl güvence altına alınmıştır?
11. KDM/KDM-ORG üzerinden yürütülen eğitim, sınav, sertifikasyon, lisanslama ve diğer hizmetler için herhangi bir ücret alınmakta mıdır? Alınıyorsa ücretlerin hukuki dayanağı, tahsilat yöntemi, bütçe kaydı ve kullanım alanları nelerdir? Söz konusu ücretlerin herhangi bir gerçek veya tüzel kişiye lisans, telif ya da başka bir ad altında gelir sağlaması söz konusu mudur?
12. Bakanlığınız veya SHGM tarafından, söz konusu faydalı model başvurusunun mülkiyeti, başvuru sürecinde kamu kaynaklarının kullanılıp kullanılmadığı ve kurumun kullanım hakları konusunda herhangi bir idari, mali veya hukuki inceleme başlatılmış mıdır? Başlatılmışsa incelemeyi yürüten birim, incelemenin kapsamı ve mevcut aşaması nedir? Başlatılmamışsa, kamuoyuna yansıyan iddiaların açıklığa kavuşturulması amacıyla inceleme başlatılması düşünülmekte midir?